

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/244/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115228508
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4115228508.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobcu: E. M. nar. XX.XX.XXXX, bydlisko Q. W. zastúpeného: Mgr. Peter Miklóssy, advokát so sídlom Hlavná 1221, Vrábľa, proti žalovaným: 1. L. V., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko W., 2. F. V., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko W. U. nad A. XXX, obaja žalovaní zastúpení: JUDr. Mária Jakubíková, advokátka so sídlom Fraňa Mojtu 43, Nitra, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra z 8. decembra 2016 č.k. 9C/507/2015-80, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaní v prvom a druhom rade majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovaným určenia, že nie sú vlastníckymi pozemku parc.č. X/X zapísaného na LV č. XXXX v katastrálnom území W. U. nad A.. Tvrdil, že je vlastníkom rodinného domu súpisné číslo X na parc.č. X/X, ku ktorému mal prístup cez príľahlý pozemok žalovaných. Parcela číslo X/X slúži ako jediná priechodná a príjazdová cesta a žalobca ju užíva už 30 rokov nepretržite. Žalovaní ju mali kúpiť v roku 2010 a následne mu bránia v práve prechodu cez pozemok, čím je obmedzený vo výkone svojich vlastníckych práv a v súčasnosti prebieha na súde aj konanie pod sp.zn. 14C/50/2014 o zriadenie vecného bremena. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 80 písm. c) OSP. Konštatoval, že o určovací žalobu ide iba tam, kde má súd deklarovateľ existenciu (neexistenciu) práva, či právneho vzťahu. Základnou podmienkou dôvodnosti a východiskom úspešnosti určovacej žaloby, je existencia právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení, ktorý musí byť podľa zákona naliehavý. Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosť, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení. O naliehavý právny záujem môže ísť zásadne len vtedy, ak by bez súdom vysloveného určenia bolo buď ohrozené právo žalobcu alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým. To znamená, že buď musí ísť u žalobcu o právny vzťah (právo) už existujúce alebo o takú jeho procesnú, prípadne hmotnoprávnu situáciu, v ktorej by objektívne v už existujúcom právnom vzťahu mohol byť ohrozený, prípadne pre svoje neisté postavenie by mohol byť vystavený konkrétnej ujme. Naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, nie je daný tam, kde sa možno domáhať plnenia. Aj keď v prípadoch žalôb o určenie vlastníckeho práva sa naliehavý právny záujem spravidla odôvodňuje potrebou získať rozhodnutie súdu ako podklad pre zápis vlastníctva do katastra nehnuteľností, nemožno bez ďalšieho len z tohto faktu vyvodzovať naliehavý právny záujem žalobcu. To platí práve tam, kde právne vzťahy žalobcu k veci boli dotknuté dávno v minulosti a nestali sa neistými teraz. V takom prípade je prostredníctvom žaloby o určenie vlastníckeho práva uvádzané do neistoty právo súčasného vlastníka veci. Určovacia žaloba tu nie je nástrojom prevencie a nemieri k nastoleniu právnej istoty na strane žalobcu, ale k jej narušeniu

na strane terajšieho vlastníka veci. Je preto potrebné rozlišovať medzi ochranou vlastníckeho práva v situáciách jeho bezprostredného a aktuálneho ohrozenia pred uvedením do neistoty v existujúcich a spravidla aj vykonávaných vlastníckych vzťahoch, kedy dochádza k zneužitiu procesného prostriedku určeného k takejto ochrane na to, aby bolo dosiahnuté obnovenie vlastníckeho práva už zaniknutého spochybnením skutočností, za ktorých k zániku došlo. Dospel k záveru, že žalobca v predmetnom konaní nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože vyhovením jeho negatívnej žalobe by sa neodstránil stav jeho právnej neistoty. Poukázal na konanie o zriadenie vecného bremena k sornej parcele, vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 14C/50/2014. Konštatoval, že žalobe by nebolo možné vyhovieť ani za predpokladu, že sporná parcela bola pridelená výmermi a prídelovými listinami iným osobám, pretože žalobca nie aktívne legitimovaný na podanie žaloby, podľa ktorej by mali byť vlastníkami parcely č. 4/1 iné subjekty. A nezodpovedá tomu ani petit žaloby. Žalobca sa nemôže domáhať vlastníctva v prospech prídelcov, sám nemá nadobúdaci titul a ani netvrdil, že on by mal byť výlučným vlastníkom spornej parcely č. 4/1 na základe vydržania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 151 ods. 7 OSP tak, že úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania percentuálne s tým, že o ich výške bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Žalobca podal proti rozsudku prvej inštancie ešte pre jeho doručenie odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dôvodil že žalovaní nadobudli spornú nehnuteľnosť od nevladníčky E. L., nakoľko táto ich už v roku 1989 odpredala JRD E. W. U. nad A.. Tvrdil, že E. L. nemohla byť vlastníčkou spornej parcely, nakoľko v roku 1948 bol ako parcela číslo X/X označovaný tzv. bývalý majer. Predmetná parcela bola teda rozdelená medzi pôvodných vlastníkov C., V., F. a V., ktorí spomínanú parcelu dostali formou prídelových listín. V súčasnosti sú vlastníkami žalobca a rodina V.. Sporná parcela bola využívaná ako príjazdová cesta k rodinným domom, iná cesta tam dodnes nevedie. Táto parcela nemohla byť odkúpená žalovanými v súlade so zákonom. E. L. nemohla byť vlastníčkou parcely číslo X/X, parcely číslo X/X, parcely číslo X/X. Mal za to, že parcela číslo X/XX od roku XXXX do roku XXXX vôbec neexistovala. V roku 2010 prebehol v katastrálnom území W. U. nad A. C., a ten kto si dal parcelu číslo X/XX zamerať, ju umelo vytvoril. Ďalej poukázal na dedičskú postupnosť po C. C., po X. F. po Y. V. a jeho manželke E., a po K. V. a jeho manželke Y. Opätovne pred doručenie rozsudku súdu prvej inštancie žalobca svoje odvolanie doplnil dvakrát. Prvým doplnením žiadal priznať náhradu trov konania, a v druhom podaní tvrdil, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté znalecké dokazovanie, preto neúplne zistil skutkový stav veci.

3. Žalovaní sa k odvolaniu vyjadrili písomne. Uviedli, že odvolanie považujú za nedôvodné, nereflektujúce na skutočnosti vyplývajúce z právneho stavu. Namietali voči tvrdeniu žalobcu, že parcela číslo X/X bola prerozdelená medzi pôvodných vlastníkov C., F., V. a V. formou prídelových listín. Toto tvrdenie sa nezakladá na pravde, nakoľko parcela číslo X/X sa vo výmeroch o vlastníctve o pôdy neuvádza. Nehnuteľnosť parcelné číslo X/X bola pridelená len manželom J., rodičom p. L.. Tá ju následne prededila, čím sa legálne, titulom dedenia po svojich rodičoch, stala jej vlastníčkou a bola oprávnená s ňou nakladať. Následne bola nehnuteľnosť parcelné číslo X/X niekoľkokrát zameraná a postupne sa od nej odčleňovali ďalšie novovytvorené parcely. Všetky novovytvorené nehnuteľnosti nadobudli na základe kúpnej zmluvy uzavretej dňa 11.11.2010 od predávajúcej E. L.. Plne sa stotožňujú s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý správne celú vec právne posúdil a žalobu žalobcu zamietol bez toho, aby sa zaoberal meritom veci z dôvodu, že žalobca nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žiadali aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny. Zároveň žiadali priznať im náhradu trov odvolacieho konania.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení doručenom odvolaciemu súdu dňa 26.07.2016 uviedol, že predmetný pozemok slúži aj v minulosti slúžil ako jediná prístupová cesta k ďalším susediacim pozemkom, konkrétne aj k pozemkom a stavbe vo vlastníctve žalobcu. O zriadenie práva prechodu cez predmetný pozemok v prospech žalobcu vo forme vecného bremena prebieha medzi stranami súdne konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 14C/50/2014, ktoré je prerušené do právoplatného skončenia v tejto veci. Žalobca je osoba dotknutá spôsobom užívania predmetného pozemku, a žalovaní práve prechodu cez sporný pozemok žalobcovi bránia. Preto žalobca má právny záujem nielen na tom, aby súd rozhodol o spôsobe užívania sporného pozemku, ale aj na tom, aby súd rozhodol o tom kto je vlastníkom sporného pozemku a teda kto má právo rozhodovať o spôsobe užívania sporného pozemku. Vyriešením otázky vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti, bude právne postavenie žalobcu ovplyvnené minimálne v tom, že bude správne určený subjekt, ktorým bude môcť otázku užívania relevantne riešiť. Súd prvej inštancie skutkový stav veci nezisťoval dostatočným spôsobom, preto je jeho

rozhodnutie predčasné. Namietal aj voči rozhodnutiu súdu o povinnosti žalobcu nahradiť trovy konania žalovaným. Mal za to, je v tomto prípade sú splnené podmienky pre rozhodnutie podľa § 257 Civilného sporového poriadku, podľa, ktorého súd neprizná žiadnej zo strán náhradu trov konania. Dôvody hodné osobitného zreteľa v danej veci spočívajú majetkových pomeroch a v sociálnej situácii žalobcu, ktorý je osobou v materiálnej núdzi.

5. Žalobcovia tak vyjadreniu žalobcu vyjadrili písomne. Uviedli že zotrávajú v celom rozsahu na svojom predchádzajúcom vyjadrení a odvolanie žalobcu považujú za nedôvodné. Poukázali na to, že žalobca sa domnieva, že má naliehavý právny záujem spočívajúci vo vyriešení otázky vlastníckeho práva predmetnej nehnuteľnosti a jeho postavenie bude ovplyvnené tým, že bude správne určený subjekt, s ktorým bude môcť riešiť otázku užívania sporného pozemku a práva prechodu. Dôkazné bremeno pri určovacej žalobe spočíva na žalobcovi, ktorý bol v konaní zastúpený advokátom, a musel si byť vedomí, že všetky dôkazy musí označiť a predložiť súdu do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Súd si svoju poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods. 4 OSP riadne splnil a bol to žalobca, ktorý zostal v konaní pasívny. V plnom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie. K námietke voči k nesprávnemu posúdeniu otázky priznania, respektíve nepriznania nároku na náhradu trov konania zdôraznili, že žalobca bol v konaní zastúpený advokátom a jeho povinnosťou bolo žalobcovi vysvetliť nedôvodnosť žalovaného nároku a poučiť ho o následkoch neúspešnej žaloby. Skutočnosť, že žalobcovi bol advokát určený Centrom právnej pomoci, ho nezbavuje povinnosti dnes zodpovednosti za výsledok konania.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 379, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

7. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

8. Podľa § 470 ods. 2 CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

9. Civilný sporový poriadok, ktorý bol prijatý zákonom č. 160/2015 Z.z. a nadobudol účinnosť 01.07.2016, vychádza z princípu aplikácie procesných noriem v ňom obsiahnutých na všetky konania, teda aj na tie, ktoré boli začaté pred dňom jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 1 a 2 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Predmetom konania v danej veci je žaloba o určenie, že žalovaní nie sú vlastníckymi pozemku parcelné číslo X/X zapísaného na liste vlastníctva číslo XXXX katastrálnom území W. U. nad A.. Žalobca podanie určovacej žaloby dôvodil skutočnosťou, že žalovaní mu bránia predmetný pozemok používať ako príjazdovú cestu k jeho rodinnému domu, čím je obmedzený vo výkone vlastníckych práv k nehnuteľnostiam v jeho vlastníctve. Potvrdil, že na súde už prebieha aj konanie o zriadenie vecného bremena (sp.zn. 14C/50/2014). Žaloba bola podaná za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ktorý

v ustanovení § 80 písm. c) umožňoval uplatnenie pozitívneho alebo negatívneho určenia, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

13. Podľa § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

14. Citované ustanovenie § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku vychádza z doterajšieho ustanovenia § 80 písm. c) OSP. Zachováva základné predpoklady určovacej žaloby, ktorými sú vecná legitímácia a existencia naliehavého právneho záujmu. Jediným obmedzením je, že naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, ktoré však na danú vec nedopadá.

15. Odvolací preskúmal napadnutý rozsudok u hľadiska vyššie uvedených skutočností a citovaného zákonného ustanovenia (ktoré sa však vo vzťahu k danej veci neodlišuje od predchádzajúcej procesnej úpravy) a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď v prvom rade posudzoval existenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Keď dospel k záveru, že vyhovením negatívnej žalobe by sa neodstránil stav právnej neistoty žalobcu, preto žalobca nemá naliehavý právny záujem na určení, že žalovaní nie sú vlastníkami sporného pozemku, správne žalobu zamietol. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a preto napadnutý rozsudok, ako vecne správny, potvrdil. Odvolací súd sa tiež stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, ktoré nepovažuje za potrebné opakovať, a na tieto dôvody ďalej iba poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

16.1. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dodáva, že z ustanovenia § 80 písm. c) OSP, rovnako ako z § 137 písm. c) CSP, vyplýva, že predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je či nie je, je okrem skutočnosti, že strany sporu majú vecnú legitímáciu (aktívnu a pasívnu), aj skutočnosť, že na tomto určení je naliehavý právny záujem. Vecnú legitímáciu v konaní o určenie, či tu právny vzťah alebo právo je či nie má ten, kto je účastníkom právneho vzťahu alebo práva, o ktoré v konaní ide. V určovacom petite však nemusí ísť len o určenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným alebo o právo žalobcu voči žalovanému. Nemožno vylúčiť, že predmetom určovacieho petitu bude právny vzťah medzi žalovaným a treťou osobou. V takom prípade podmienkou úspešnosti žalobného návrhu je, že určenie (ne)existencie tohto právneho vzťahu ovplyvní právne postavenie žalobcu voči žalovanému. Len tak môže byť daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Naliehavosť právneho záujmu je charakterizovaná jednak tým, že žalovaný popiera (ne)existenciu práva či právneho vzťahu žalobcu, teda ide o stav, že právo, alebo právny vzťah je medzi stranami sporný, čo vyvoláva existenciu stavu objektívnej právnej neistoty. Zároveň musí existovať ohrozenie práva či právneho vzťahu, teda stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak len určovacím výrokom. Musí tiež jestvovať potreba odstránenia tejto neistoty, odstránenia ohrozenia práva alebo právneho vzťahu. Naliehavý právny záujem na určení je teda daný tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Pre naplnenie zákonného predpokladu, ktorým je danosť naliehavého právneho záujmu, teda musí existovať aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je daný naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva (dôkazné bremeno) zaťažuje žalobcu. Žalobca je povinný tvrdiť a preukázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Naliehavosť právneho záujmu má svoje vyjadrenie v žalobnom návrhu. Určovacou žalobou sa žalobca domáha vydania autoritatívneho výroku súdu, že určitý právny vzťah alebo právo tu je (pozitívna určovania žaloba) alebo že tu nie je (negatívna určovacia žaloba).

16.2. Rozsudok súdu negatívne určujúci, že žalovaní nie sú vlastníkami nehnuteľnosti, nemôže byť spôsobilým zmeniť (zlepšiť) právne postavenie žalobcu, ktorý svoje vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti ani netvrdí ani nepreukazuje. Takýmto negatívnym určením sa v porovnaní s existujúcim stavom právne postavenie žalobcu nezmení, neodstráni sa stav jeho neistoty v právnom vzťahu, ktorého podstatou je ním uplatňovaný nárok na právo prechodu cez predmetný pozemok. Naopak stav právnej neistoty bude pretrvávať naďalej a nevylučuje ďalšie súdne konanie, ktoré v podstate už aj prebieha (o zriadenie vecného bremena).

17. Odvolací súd v zmysle § 387 ods. 3 CSP sa pri posudzovaní danej veci zaoberal námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Tvrdenia týkajúce sa skutkových okolností, za ktorých žalovaní nadobudli spornú nehnuteľnosť, vrátane tvrdenia, že žalovaní nadobudli vlastníctvo k predmetnej parcele od nevlastníčky E., ako i skutkových okolností týkajúcich sa histórie majetkovej podstaty parcely č. X/X, odvolací súd nepovažoval za dôvodné. V procesnom práve platí zásada, že ak súd zamietá žalobu o určenie, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je, pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po stránke vecnej. Preto otázka nadobudnutia vlastníctva predmetnej parcely žalovanými, ani otázka zmien majetkovej podstaty predmetnej parcely správne nebola predmetom skúmania súdom prvej inštancie. S uvedeným súvisí aj odvolateľom namietané nevykonanie navrhnutého znaleckého dokazovania súdom prvej inštancie. Pokiaľ súd žalobu po vecnej stránke (meritórne) nepreskúma, je nadbytočné vykonávať akékoľvek dokazovanie, vrátane znaleckého dokazovania, ktorého účelom má byť zistenie skutkového stavu veci. Na námietky žalobcu uvedené vo vyjadrení doručenom odvolaciemu súdu dňa 26.07.2016, odvolací súd neprihliadal, nakoľko boli uplatnené teda po uplynutí odvolacej lehoty (§ 365 ods. 3 CSP).

18. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

19. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, že boli v odvolacom konaní úspešní.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).